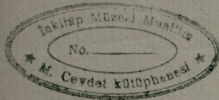

۱۹۱۷ شریں اول

سای : ۱۳

برنجی سنه

علم ، صنعت و اخلاق دار لفظی مجموع

«نامق کال» که محمودندیم پاشاه حقدده کی مشهوره «هرنامه» سی ، چوق مؤخر دورلک عسولی اولدینی حالده یته «خرنامه» قوتنده صابیلماز . هر حالده «شیخی» ، بزم ادبیات تاریخمزد «دیوان» ندن ، «خسرو شیرین» ندن زیاده بو اوراق و بیسط «اشک حکایه سی» له شخصیتی تثبیت ایتددر . اساساً بو حکایه ده موضوعی اعتباریله اوقدر کوزمل اوقدر هر محبطه ، هر دوره تطبیق قابیلدده کی ، بر یوزنده هر زمان آج اشکر وطویش او کوزلر بولوند قجه اونک لذتله اوقونه جنی تخمین ایتک بویوک برکشف صابیلماز ...

کورسی زاده محمد نواز

نثر

مدینه

۲

... بز مدینه تک اک بویوک اوتلته ایتمشدک ، بو اوتل ایلک انسانک ایلک قولبسدن یالکنز کیش ، ارتقاعی و بویوکسی . بر جانی درت دیواره ، سوکرا متادی یوزلرجه دلیک ، سوکرا بو دلیکلر هر برنده دمیر برر قاریوله ... اوک طرفی باشند باشه قفسددر . یاری دیشارده یاری ایچریده سکز . اوتلک هر اودامی بر دکان کبی صابیلرله ، وهر صوفه سی برر جاده کبی انسانلرله دولو ایدی . اصل مدینه لیلر ایلک و تمیز کینیولر . یوزلنده اسکی مدینلرک بشوش صافلی ، اللرنده هر کون بش دقعه آلیان آبدستله یوموشامش و بیاضلاشمش برر جلد وار . بالحاصله کنجیلری که آنجا کیجیلری کورولور . مدینه تک بر قسسی زنکیندر . فقط مدینه زنکیلکنکی آتلاق لازم : بر اوکز ور خرمانچیکز وارمی ؟ یعنی قیزغین برر ساج اوستده کی آتاکنر یانارق یورودیکنر شو سواققلرده قفسدن برر جه کز ، و مدینه تک اوجندن بوش مکه چوللرینه دوغرو درلک کی اوزون خرماند لریکنر ، برر قاج سیزه دوغمنز باقیورمی ؟ اورته حالی سکز . آریجه سکز دلیکلی برر دیوار کز - دکانکز ویا اوتلکز - وارمی ؟ زنکیسکز . یاغور یاغمازه آج قالر ، حاجی کلزسه فقیر دوشورسکز .

طبیعی مدینلرک هر ساعتی عبادتده ، اوتلده ویا اوده کچمز . استاسیونه کیدن طوبراق یول اطرافنده قهوه لری وارددر . فرون یابیلور کی قازیش ایری طوبراق ایچی ، بونلک قارائلق برر کوشه سنده اسکی کوی اوجاقلرینه بکزه یین

حکم سلطانله کاوله یابنده چرخ آکا چاکروفلک بنده کیم اولای باری برایی اجلاف که ایدی توفیق پادشاهه خلاف شاه قهری نمود بالله اگر چرخ پاش چکمه اید زردوزر کوکراه اوردی ناله و فریاد داد ای پادشاه عادل داد «شیخی» اوزاته ناله و آهک نکه داندز بیلیر شهناشاک کر عناشیدن ایستسه ک توفیر اینه دولت دعا سنی تقصیر بجه کیم بو زمانه ناساز جاها له ناز و بره اهله نیاز نهدر کیم جهان بی اخلاص عارفی خارج ایدعهایی خاص اولشک ایچی عز و ناز اوسون دشمنیک غم و نیاز اوسون

بو اوفه جق تحمیلدن یک ای آکلاشیلر بیلیر که «خرنامه» تحکبه اعتباریله جوق قصورسز برصنت اثریدر . تورک و ایران ادیبانلرنده ، اقسام آراسنده کی نسبتی محافظه ایتک و تحکبه ده کی وضوحی ، سربست جریانی غیب ایتیه رلک باشند سوک قدر مین برلان تعقیب ایلهمک هان هیچ دوشونولمز . ایشته بو نقطه دن دوشونه جک اولورسوق ، بو کوچوک منظومه تک تحکبه اعتباریله حتی «خسرو شیرین» . جوق فانی اولدییقی در حال قبول ایدرز . لسان ونغم اعتباریله کوزده چارپان قصورلره کلنجه ، بونلری «شیخی» یه بولگه تمکدسه ، بشوز سنه اولکی عثمانی ادیبسانک اوزمانکی ابتدایشلکنه عطف ایتک هر حالده داها دوغرودر . یوقسه «شیخی» ، کرک لسانک بوروزسلکی ، کرک نظمده کی مهارتی اعتباریله اودور شاعر لرینک هبسته فانی عد اولونیوردی .

«خرنامه» تک اک بویوک قیمتی نه لساننده ، نه شاعرک تحکبه ده کی مهارتنددر . اونی قاج یوز سنه تک عثمانی ادیباننده امثالیز بر شاه اثرعد ایتدیرمن شی ، اصل ، یگانه ، هجوی بر اثر ، اولماسندن عبارنددر . یوقسه داها «شنامه» دن پاشایلر ق ایران ادیباننده و ادیبانمزد بویکی حکایه لره یک جوق تصادف اولونه بیلیر . بزده واریانده اصل نادر اولان ، تصادف ایدیله یین شی ، هجوده ظرافت و تراهددر . «خرنامه» بی برطره جقداده جق اولورسوق ، هجو نامه کوستره چکمز دیگر محصورلر ، یته «شنامه» صاحبک «محمود غزنوی» حقدده کی مشهور هجویه سندن «نقی» تک «سهم قضا» سنه وده اشرق «ک کایاته قدر» باشند باشه غلیظ و یابانی برطاسم سوکو تیلردن عبارتددر . «ضیا پاشانک» ، «عالی پاشاه حقدده کی «ظفرنامه» سیله

حیات ویرن سرگذشت ایله اورتولش برلرنده بر موزاییق
پارچه‌سک بالاردیفنی کوردم : بو نیم دیندی .

اینجه ، خشوعی و محنتم برکولکه صانکه تایلانزده ایدی؛
آیاقلرغز اونک باصدینی برده قووقارق ، مترده پوریوردی .
ایلك اوکیجه بزه هندک ، مصرک ، یاخنک ، زنکین حفظه‌سی
ایچنده روضه اهدا ایدیش قرألرنی کوستردیلر ؛ برجونی
ایک اوسته آتولنه یازلمشدی . بیکارجه فرسخ اوزاق اسلام
بلده‌لری ، بوسوتون باشقه کونش لر آئنده بوسوتون باشقه
حسلره یاراتدقلری خصوصی صنعتلرنک اک کوزمل غونلرنی
مرقدک اشیکلری اوسته آتوب اونک بویوک اسمنه یادگار
ایتمشلردی . رحیمی برر معبد قدر بویونکدی .

مرتدک طینتی بر قاج قانی ایله چوریلیر ، اوقایلرکه اسماری
بوتون اسلام مقبرلرنده آکلاتیمشدر . فقط حقیقت شوکه
اون اوج عصر اول شیمدی برنج پارمقلقلرنی طوندیف شو
قانی الله الکافین انسانک اللری آچبوردی . اوستلری سیاه
اولان برنج پارمقلقلرک اورتله‌لری و آنلری صارمیسیدر . بو
صاریق میلیونلرجه الک تلماسندن اولدی . زیرا مرقدک بویوک
تولوسنه ، و اونک الله ایلتانلر قبلرینک بویوک اضطراری
اولدینی وقت اللریله بویونج و سیرن بایرامقلی طونالرد . دنیات
هرکوشه‌سند ، جولک ارقه‌سند ، دکزلرک ماوراسند
سفالتلرک امیدسز حاجتلی ایچون بولری طومنه کن ضعیف ،
توانسز اللر بولونور .

بوکون جمه ایدی . زیارتدن اول مدینه‌ک آق صقالی ،
بیاض اسمر ، دیک خطی پیغمبردن ، پیغمبرک دینی ایچون
ویغمبرک دلیل بخت ایدجکدی . صفر آراسنده باقیردوی
کوکوملریله داغیلان صولردن ایچدک و میلیونلرجه آلله‌دیزک
توره‌ک دوشدیک خالی اوزرینه دیزدیک . بیقاری آلت طرفده
دوزکیبلن ، ناصیه‌سی بالاق و کنیش ، انده اسمر برزتون
عصای ایله ، قرمز یابوجی ، صبرمه وایک صاریق ایلیک
صاری جبهلی خطیب مردیونلری چقدی . عصی بر سی ،
هر حرفنده صیجاق و صیمی عربستانک حار روحی قانیان
بر سسی واردی . بر آراق « یونی ... » دیدی . او نجی
یائزده ایدی و هیجانله صارصیلان کوکسی مرقد چوریدی ؛
پارماغی سرت ، متواضع بر اشارتله حاجت کونده صارامش
پارمقلقلره دوندی ، او نجی کوریورکیدک . همزده بیقاعش
ازیلش ، پارچه‌لنمش اعصاب واردی . بو جهلر عربستان ،
چول ، دین ، چیلایق داغ اوستلری ، مفارده‌قارانی و پیغمبردی ،
بو سس مغلوب ایدیوردی .

آنسزین تلاش اولدی ، بزه پول کوستن صارمقلری

بر پارچه ، اوجاق قارشیشنده قالین حصیر و دککندن اسکمه‌لر ؛
ایشته قهوه . بوراده هر طرف قورومله سیاه ، قووق ایله
ایکرنجیدی . شوراده آق صقالی کیرلی ، پوروسمش الی ترمک ،
دیزلرینه دوشمش مار بوجله اویوان بر بدوی ، شوراده اوافاق
چو جوقلره قالین ، اوزون و ذیقیرله طیفلی چوبوقدن اسرار
ویرن قهوه‌جی ... قهوه‌لره نظر ایشارده کیر سوزولش
کیدر . بوراده قاپا طور طول وار . و بونلر باشک اطرافنه
آغیر ، دونوق بر هوا صاریوردلر .

مدینه‌ک کرچه بر قاج بیک انسانی ، اوندن آز او ،
ویر قاج خرما باغیچی وار . فقط هیچ بری مدینه‌ک مشهور
وروحانی اسمنه بر شی آکله من . بر دنیا قدر کنیش قوم
اورتمسند ، مدینه‌ی ، مدینه برینک کوزل صولری یاراندی .
اولا جیلاق عربستانک دوداقلری چاتلامش و خنجره‌لری
قورومش بدویلری محقق بر منیع ایچون یورابه کلدیلر ؛ فقط
اوزاقدن یاقندن کوزلری قوجاقلایان پیشل قبه ، و محمدک او
یشیل قبه ایله قاپانان مرقدی مدینه‌ی ابدی ایتدی .

روضه‌ی کوردیکم زمان خفیفله‌مش کیسدم . مکتب
صیرلرنده ، بر وقتلر اوطوردولش اولرده ، خیاللری
سیلین صیفیلرده ، بوتون اوزاق سنلرده بر اقدیف
اسکی برینک بکا عودت ایتدیکسی حس ایدیوردم . بو عودت
آغیر ، تسکین ایدن ، استیلا ایدن بر عودتدی . و هرکس بویله
ایدی . هرکس کوزلرنده کی ، اللرنده کی ، آدمیلرنده کی و سارلرنده کی
بوتون قوتلر چیکلمش و باشی آغیرلاشدیران حساس خاطرلر
اطرافنه طوبالانمشدی .

روضه‌نک مدخلنده ، چهرمه بوتون معبدلرک ساکن
سیرینلکی دوقونور . بوراسی صاغ جهنک ، مرمرلری اینجه
یازیلره محکوک ستون و پارمقلقلرنی ، قبه باشلاننجارینه قدر
چچان تورک و عجم چینلرنی کوستریر . اوندن سوکرا المزه
کچن هر بنایه بوشالتدیفتمز بادانه ، صاری بویا ، قالین چلیک
تزییناتی وار . استانبولده هر سلطانک جلوسی بومعبدی بر پارچه
بویولتمش ! صوک تعمیر اولو طرفنده و سلطان مجیدکدر ،
روضه‌ده اصل مرقددن بوضوک آمیره قدر طوبوقور سارلنده
ایلیک کوشکدن مجیدیه کوشکنه قدر کچیلن سلسله ایدیلر .

اسکی صاری یاراقلی دین تاریمخلرنده اوقودیفتمز « روضه
منظره » شمعدیک بنانک برکوجوک قسمه دینور ، ایچی مرمر
پارچه‌لریله ایشلنمش ظریف محراب ایله اصل مرقد آراسنده
بر پارچه ... بوراده آنلر مرمر معبد اشیکلری اوسته قاپانان
آنلرک تنه سیرینلکی دیوار . نه قدر کناهکار اسلام ناصیه‌سی
بو خالی و محراب آراسنده کندینی تملی ایتشدر ! قبلره بیک

تغییب ایده رک لوش بر گوشه کردک . باشلر عجزه روضه نك
بیاض صافقرنی، آرقه مزه روضه نك بیاض جه لرچی کچر دیله
وایک قوشاقر باغلاق . بو قوشاق چانی کیدی . بوراده
اولا انسانلری ماسودان آیریبورلر، اسکی آدمی بیاضله اورتیورلر.
روضه ن مرقده کیره کچر، مرقده شمدی بر کولکسی قدر
یاقلاشدینمز عصرلردن اولکی انسانک اودی، او بوراده قایلک
ایندی، بوراده ایدی اولدی . شو پیشلرله قایان، بریغمیرک
اوی و مزار ایدر، کندیس و الهی قدر ساده بر حکاچه . ایچمزده

جرائلر اوسته قورقو و تعظیم ایندی .
مرقده سیاه، اوزون وتوی کی چیشلر خدمت ایدیورلر.
اوزون بر حبش قارنلق و سیال برستون کی آدامزدن قایدی،
بلنده اوزون کوموش حلقه له اصیل اوزون کوموش ناخترلری
واردی، قای آغیر آجیلدی .
مرقده ایکی پارچه، واونی بوتون تر به لردن آیران بیغمیرک
کومولدی بر اوسته تا سفدن دوشن اوزون، محاط،
اطلس پوشیده در . ایسته بوراده فاطمه آلزها، هر بیستانک
خوایلی، الهی و مبارک قیزی : مرقدینک اوستده قیمتدار
وجامه نورتولر بر ویدی واد .

عزرباندی، مرقدک باشمزدن اوستی قارنلقدی . بخوردانلر
اوکنده دلیل اشارتلی ایدیوردی : دیز چو کدک و ستره یی
اوبدک . ستره و اجنک بو قاریسده صانکه بوتون همجاز کونشی
طوبلاش بر طاش یانار . بو کستر برکه بیغمیرک باش اوچندیم،
طاواندن آشانی صارقان کشیش، مربع، یشل نورتواوچ
مرقدی قطیله، اطلسلر، یازبلرله قیامشدر : بواوچ مرقدک
برنده محمد، برنده ابا بکر، برنده عمر یانار .

الله بر معدن چاناق و بریورلر، اوکه اوزون عصا لرله
عزایی کوشملر اوستدن قدیبلر ایندیریورلر، بونلری
یاقورم، دنیانک شهرلری آدینلاتان بیغمیرک مرقدینک
قارنلقی چراغک مدقیز، آغیر سیاضیه پیرتیورم . جیقاوکن
بوشالمشدم و سریندم .

فالح رفقی

بو یوک آدمک حباتی

لیتره ناصل چالیشیرموش ؟

فرانزس لسانیه بر آز مناسبتی اولانلر، حتی بو لسانیه

لیتره Littere ۱۸۰۶ شایطنده یارسده دوغش ۱۸۸۱ سنه یی
ینه یارسده وفات ایتخده . اون دو قوزنجی عصرک الی بو یوک عالم لریندی .
آقاده می اعضا سندنیدی . فلسفه ده اوکوست قوشنک مسلکی تغایب
ایدردی . بو یوکیزم مسلکی فرانسه ده ک زیاده نشره خدمت ایدن
کندیس ایدی . سیاسیا نده، یک آتشی بر جهو ربوت طرفدار ایدی .

لیتره نك مسوده لر (علاوه قسمی خارچ الملق اوزره)
۴۱۵۶۳۶ یل بارق کاند تشکیل ایدیورمش . مطبعه ده ۲۲۴۲
تخته یازی دیشلر . بودیشلر یازی اوزرنده یایلان علاوه لرده
اوج ستونلق ۲۹۲ هیجه طوموش . اگر لغت کتسابی یالکیز
برستون اوزرنده ترتیب ایدله ایش بو ستونک طولی ۳۷۵۲۵
متر و طومارمش .

بو یله براتری یاشلی بر آدمک نك باشنه نصل یاپیبله سکی
عقله صغیمور . فقط لیتره نك کونده قاچ ساعت چالیشدینی
اوکره نیلجه بو حیرت حسی، درین بر تقدیره منقاب اولوبور . همان